

Niels-Henrik Sørensen

Cand. Psych. Aut.

Post. Grad. Narrative Therapy

EMCC Certificeret Systemisk Coach

Multiteoretisk organisations-
psykologiske KOK konsulent

Ekstern lektor CBS, Cand. Merc. Psych

Telefon: 2335 4550

Email: nhsrensen@gmail.com

MOTIVATION OG FASTHOLDELSE I ARBEJDET MED UNGE

Præsentation:

Niels-Henrik Sørensen
Cand. Psych. Aut.

multiteoretisk specialist i
professionelle samtaler og
relationer

Telefon: 2335 4550

Email: nhsrensen@gmail.com

Praksis: Kjeld Langesgade 4,
Kbh. k

PROFESSIONELLE SAMTALER

- terapi, coaching, supervision, Mentoring
- undervisning og kursusvirksomhed
- procesfacilitering
- ledelses- og personaleudvikling
- workshops og foredrag

PROGRAMPUNKTER

- **MOTIVATION – HVAD ER DET?**
- **SAMTALENS KONTEKST OG VILKÅR: DOBBELT POSITIONS MODELLEN**
- **GRUNDANTAGELSER FOR OPLEVELSEN AF MOTIVATION – RELATERET TIL UNGES IDENTITETSDANNELSE**
- **NARRATIV INSPIRATION TIL MOTIVATIONSARBEJDET I KRYDSFELTET MELLEM UDDANNELSE OG DANNELSE**

Motivation: hvad er det for en fisk?

hvad mener folk, når de siger, at de er motiverede?

- at de har *lyst* til at gøre noget bestemt?
- at de er *villige* til at gøre noget bestemt?
- at de har en *intention* om at gøre noget bestemt?
- at de har *bestemt* sig for at gøre noget bestemt?
- at de har *brug for* at gøre noget bestemt?
- at de føler en særlig *drivkraft mod* at gøre noget bestemt?
- at de er *nødt til* at gøre noget bestemt?

Hvad taler vi om, når vi taler om at motivere unge?

- at gøre de unge glade og tilfredse?
- at få de unge til at gøre noget, som de ellers ikke ville gøre?
- om et virkemiddel til at frembringe en bestemt adfærd – og få den unge til at yde en bestemt indsats?
- eller om at installere en indre generator, så den unge motiverer sig selv?

hvad mener vi med motivation i daglig tale?

Traditionel forståelse af motivation

Den unge vurderes motiveret, hvis han/hun:

- viser enighed med den voksne
- accepterer "diagnosen", vurderingen
- virker frustreret over sin situation
- udtrykker ønske om eller behov for hjælp
- følger den voksnes råd

men, ak og ve, forskningen siger....

Hvad kan skabe uproduktive kampe i arbejdet med unge?

1. Ekspertise og hierarkier
2. Fortolkning
3. Etikettering (du er sådan en der....)

(Butler & Bird, 2000)

Barrierer for samskabt motivation

1. Den voksne ser ikke sig selv som en del af "systemet"
2. For tidlig forståelse
3. Glider fra at dele og udvikle mening til at påtvinge mening

(Weingarten, 1992)

Så hvad er motivation så.....?

teoretisk definition

- *motivation er de faktorer i et individ, som vækker, kanaliserer og vedligeholder adfærd i retning mod et mål*

(Weiner, 1992; Franken, 2002)

- åben definition, som kan rumme både indre- og ydrestyret motivationsteorier

Problemer med definitionen:

- definitionen beskriver kun årsager (procesniveau), men motivation kan også være en emotionel tilstand (indholds niveau)

Indre- og ydrestyret motivation

YDRE MOTIVATION

Belønning og (trusler om) straf, penge, præmier, tvang

Baseret på at opnå et ydre udfald/belønning (instrumentel)

Risiko for at føre til for *meget* motivation og en deraf følgende reduktion i indre motivation

Reducerer følelsen af inderfrakommende interesse

INDRE

Interesse i eller glæde ved opgaven

Opstår i den unge, baseret på følelsen af tilfredshed og glæde ved en aktivitet (ikke instrumentel)
Fornemmelse af agenthed (handlekraft)

Større chance for at gå ind i en opgave frivilligt, og at arbejde på at forbedre egne evner, hvilket vil øge deres evner.

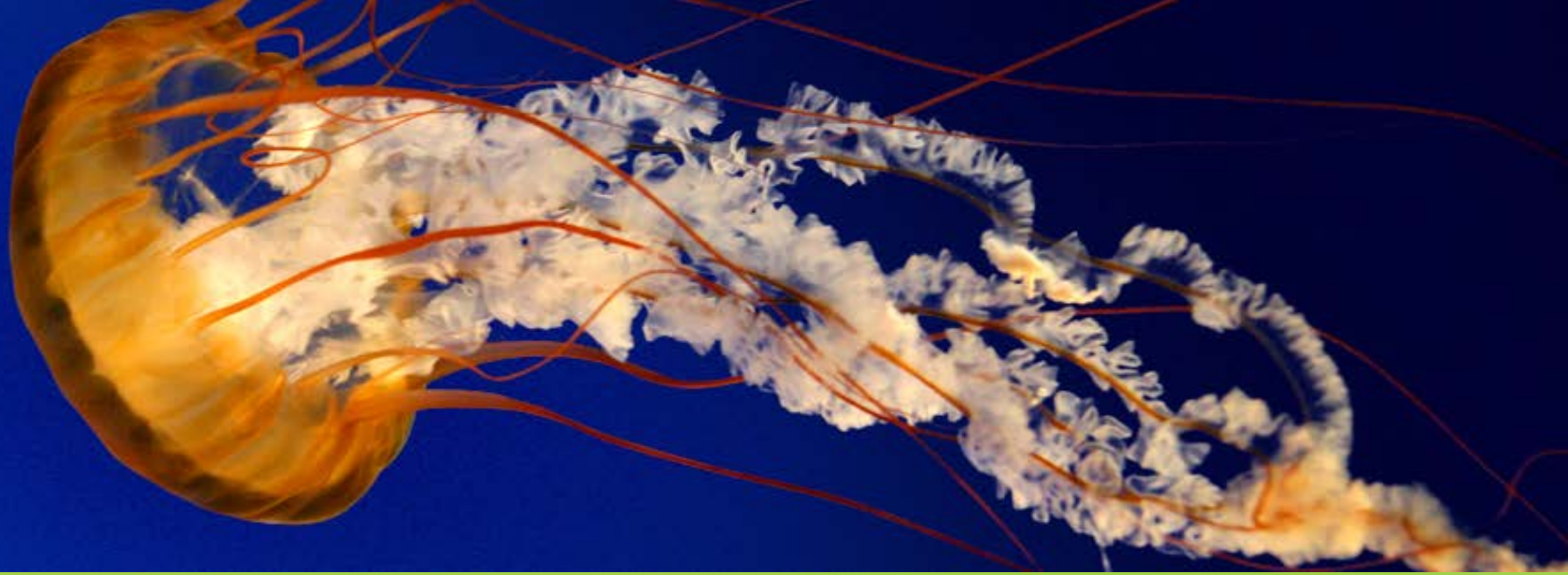
Sammenhængen mellem indre og ydre motivation

- Studiet viser, at børn der forventede at blive (og blev) belønnet med et bånd og en guld stjerne for at tegne, brugte **mindre tid** på at lege med tegne-materialerne i efterfølgende observationer, end børn der blev tildelt et uventet belønningsvilkår. For de børn der ikke modtog en ydre belønning, foreslår selvdeterminationsteorien at ydre motivation kan blive internaliseret af den individuelle ***hvis opgaven passer med deres værdier og overbevisninger og derfor hjælper med at opfylde deres basale psykologiske behov (behov for følelse af mening og retning)***.

(Mark R. Lepper, David Greene and Richard Nisbet,
"Undermining Children's Intrinsic Interest with Extrinsic
Reward; A Test of 'Overjustification' Hypothesis," Journal of
Personality and Social Psychology 28, 1973, 129-37)

Meningsfulde, involverende og retningsgivende samtaler – spørgsmålet bliver:

- Hvordan skaber man meningsfulde, involverende og retningsgivende samtaler med unge, som **BÅDE** fremmer interesse, selvansvar og agenthed?
- **OG** Hvordan skaber man samtidig samtaler der understøtter skolens/institutionens – og den politiske/samfundsmæssige virkeligheds overordnede strategi for de unge?

PROGRAMPUNKTER

- MOTIVATION – HVAD ER DET?

**SAMTALENS KONTEKST OG VILKÅR:
DOBBELT POSITIONS MODELLEN**

Motivations arbejdets kotekst og vilkår: dobbelpositions modellen

Bevidsthed og
tydelighed om
rollens dobbelthed

Møde den unge som
repræsentant for
myndighederne/"systemet"
Myndighedsperson

Sætte retning og rammer

Kontrolfunktion

Karakterer, skemaer og
journaler, Informere om ret
og pligt

Tale "til" den unge:

- "det bliver sådan og sådan
hvis du vil gennemføre"

**Anerkende systemets regler,
ramme og retning**

Møde den unge som
"den væsentlige anden"

"Be-myndigelsesperson"
udvikle engagement og
meningsdannelse

Udviklingsfunktion:

Undersøge den unges
situation og interesser

Tale "med" den unge:

-- "hvad er vigtigt for dig
nu og fremover?"

**Anerkende den unges
situation, historie og
muligheder**

Hvordan blive du,
og det du siger,
set på og hørt
af den unge?

Et fundament af anerkendelse

refleksion

- hvad er du blevet særligt optaget af indtil nu?
- hvad får du øje på i dit eget arbejde?
- hvad inspirer dig særligt – og evt. til hvad?

Grundantagelser for oplevelsen af meningsfuldhed og lysten til at involvere sig

- Følelse af anerkendelse
- Tydelighed om dobbeltroller
- Narrativ inspiration
- Dobbeltlytning

PROGRAMPUNKTER

MOTIVATION – HVAD ER DET?

SAMTALENS VILKÅR: DOBBELT POSITIONS MODELLEN

**GRUNDANTAGELSER FOR OPLEVELSEN AF MOTIVATION –
RELATERET TIL UNGES IDENTITETSDANNELSE**

**NARRATIV INSPIRTION TIL MOTIVATIONSARBEJDET I
KRYDSFELTET MELLEM UDDANNELSE OG DANNELSE**

motivation: narrativ inspiration

- eksternalisering af problemer og færdigheder som metode og som menneskesyn
- fokus på undtagelser som levede erfaringer (stories lived)
- fokus på at hjælpe den unge til at udvikle støttende, foretrukne historier
- opbyggelse af agenthed

“Dobbelt lytning” til den unges historie – og den fraværende historie

- Der er en dobbelthed i alle historier: had – kærlighed, lys – mørke
- Den fortalte oplevelse er den synlige side af en dobbelt beskrivelse.
- Det, der er “på den anden side”, er den fraværende men implicite historie
- Dobbeltlytning er en metode udviklet af Michael White til at lytte efter det fraværende men implicite

Problemets historie

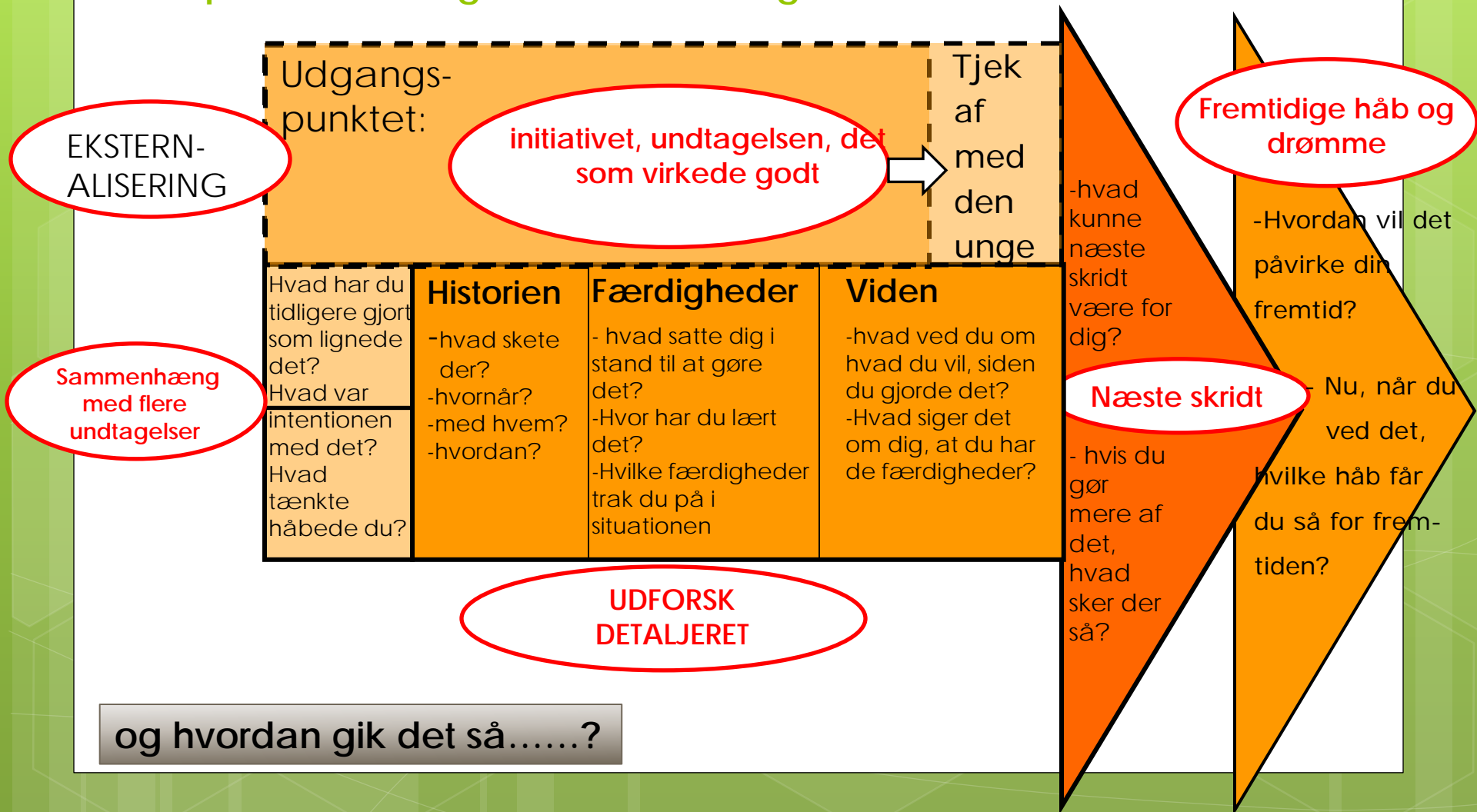

Undtagelser fra problemet, responser, håb og drømme

DOBBELTYTNING

DEN NARRATIVE UDDANNELESES MODEL FOR LÆRERE, MENTORER, UU O.A

Fastholdelse og motivation, som det at skabe nye handlingsmuligheder ovenpå det den unge allerede kan og ved

skolechefens feedback

- de taler altså ikke eksternaliserende, sådan som du har lært dem....
- men frafaldet er faldet markant...
- det er som om lærerne *gør noget andet* sammenmed de studerende

PROGRAMPUNKTER

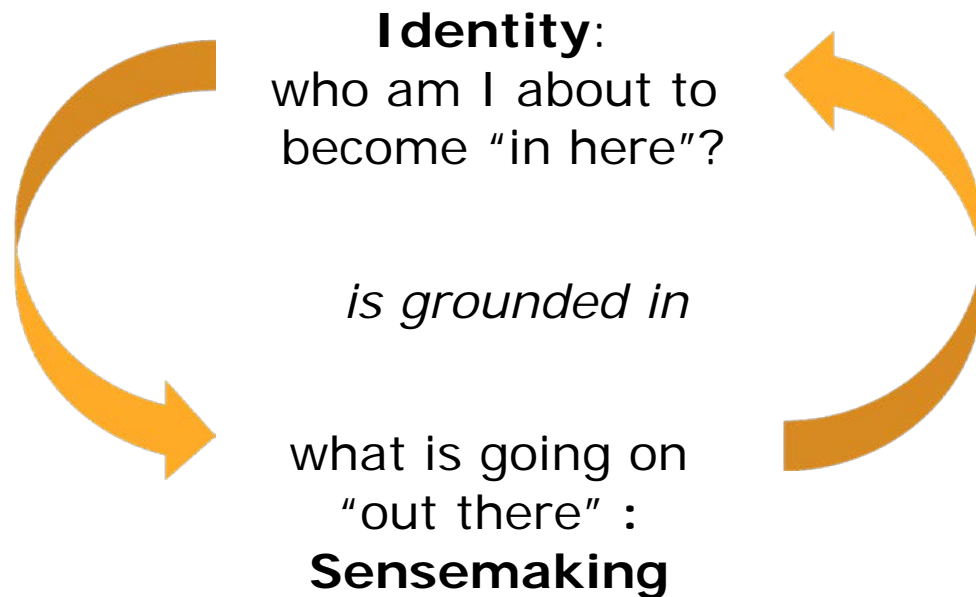
MOTIVATION – HVAD ER DET?

SAMTALENS VILKÅR: DOBBELT POSITIONS MODELLEN

• GRUNDANTAGELSER FOR OPLEVELSEN AF MOTIVATION – RELATERET TIL UNGES IDENTITETSDANNELSE

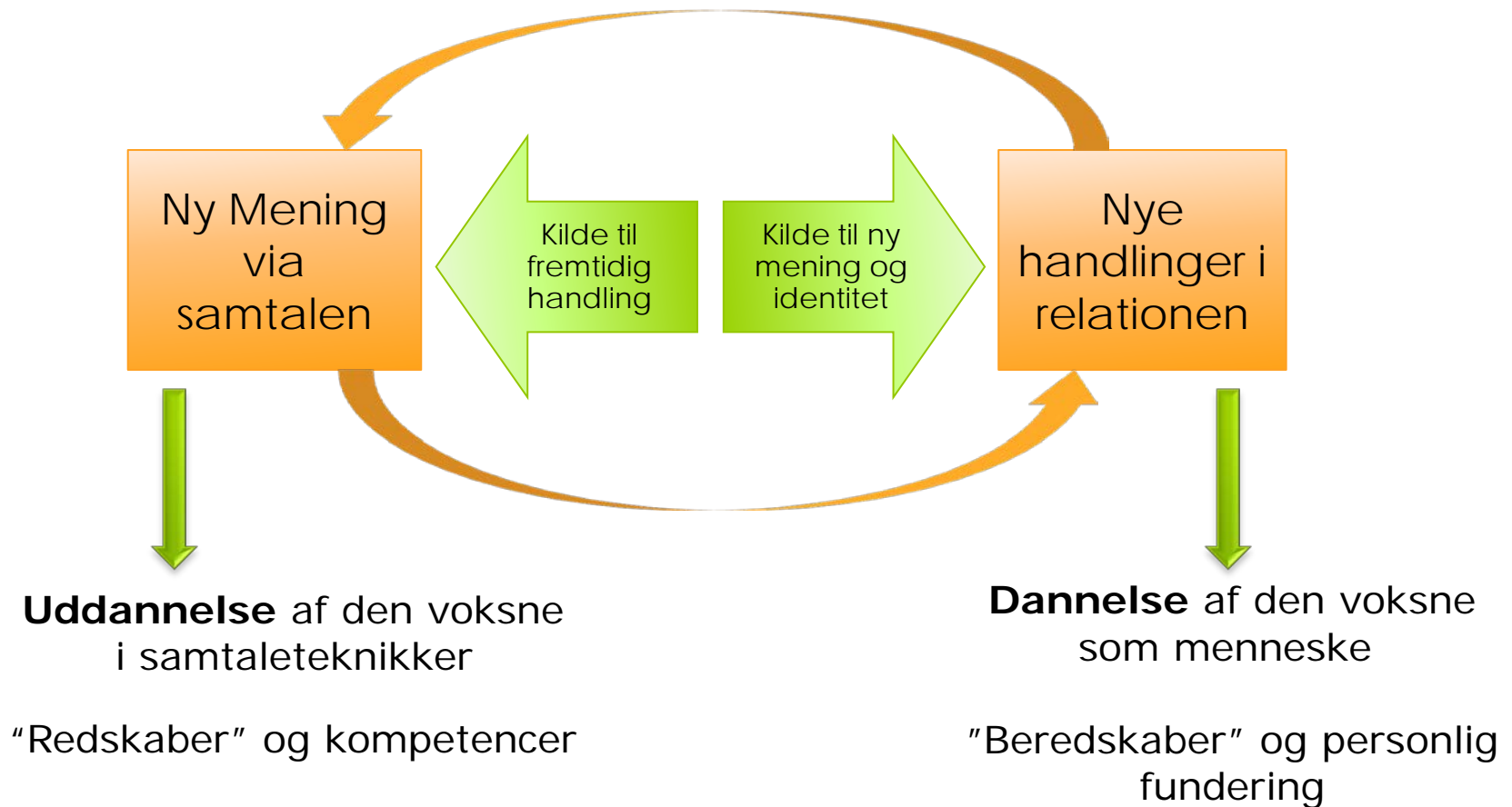
NARRATIV INSPIRATION TIL MOTIVATIONSARBEJDET I KRYDSFELTET MELLEM UDDANNELSE OG
DANNELSE

Unge, identitetsdannelse og motivation

"sensemaking is grounded in – and *inseparable* from
- identity construction" (Karl E. Weick)

To strategier til at arbejde med motivation med unge: *gøren og samtalen*

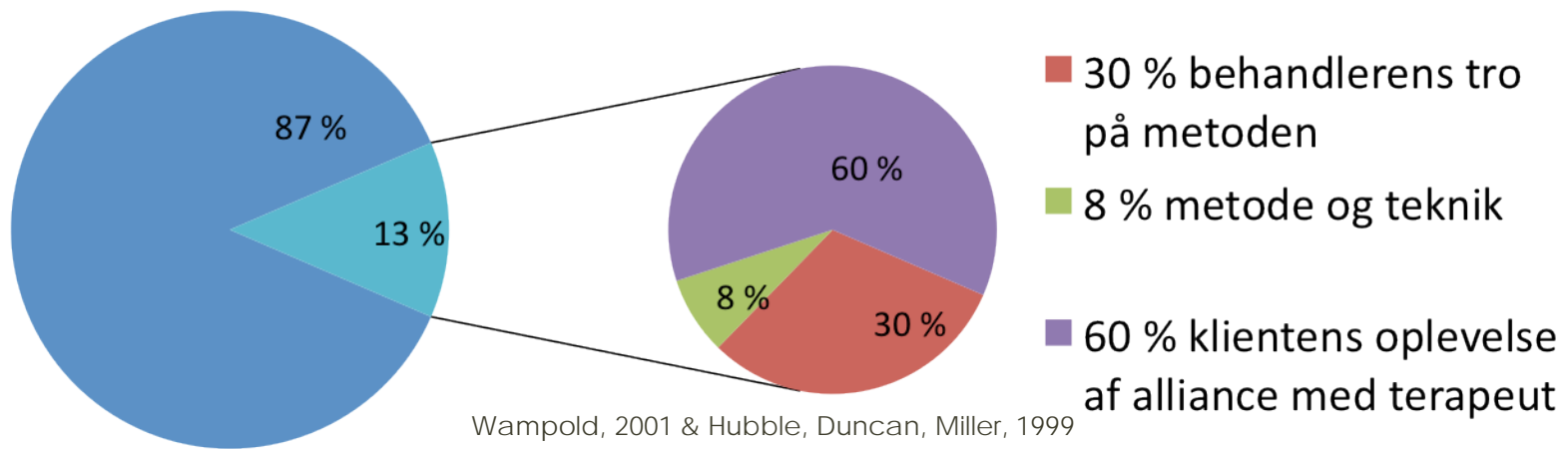

Motivation set i et narrativt identitets perspektiv: relationelt og kontroversielt

1. Ikke en "egenskab" hos den enkelte
1. Ikke en "egenskab" ved en relation
1. Men noget som hele tiden skabes eller ikke skabes i de igangværende handlinger, samtaler, meningsdannelser, relationer og historier

Hvad skaber forandring?

- 87% Faktorer udenfor terapien
- 13% Behandling

Wampold, 2001 & Hubble, Duncan, Miller, 1999

Efter refleksion

- hvad betyder det her for din praksis – dit samarbejde med unge?
- hvad står lysende klart – og hvad skal du tænke mere over?
- hvad har det inspireret til – hvis noget?

Tak for i dag:

Niels-Henrik Sørensen,
Cand. Psych. Aut.
multiteoretisk specialist i
professionelle samtaler og
relationer

Telefon: 2335 4550

Email: nhsrensen@gmail.com

Praksis: Kjeld Langesgade 4,
Kbh. k

PROFESSIONELLE SAMTALER

- terapi, coaching,
supervision, Mentoring
- undervisning
- kurser, uddannelser-
procesfacilitering
- ledelses- og
personaleudvikling
- workshops og
foredrag